

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1831/2018
12.02.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Миљан Грбовић и Срђан Конаков, адвокати из ..., против туженог ЈП ББ Пословна јединица ББ1, чији је пуномоћник Александар Петровић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2235/17 од 16.10.2017. године, на седници одржаној 12.02.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2235/17 од 16.10.2017. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2235/17 од 16.10.2017. године, преиначена је пресуда Основног суда у Новом Саду П1 619/17 од 21. 06.2017. године тако што је утврђено да је радни однос тужиоца на одређено време прерастао у радни однос на неодређено време почев од 25.01.2017. године, поништено решење о престанку радног односа од 25.01.2017. године и обавезан тужени да тужиоца врати на рад у року од 8 дана од дана правноснажности пресуде. У преосталом делу којим је одбијен тужбени захтев тужиоца да му тужени исплати накнаду штете у висини изгубљене зараде са припадајућом каматом и да за тужиоца обрачуна и уплати доприносе за обавезно социјално осигурање на износ изгубљене зараде као и да му накнади трошкове поступка са припадајућом каматом, укинута је првостепена пресуда и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о ревизији у смислу члана 408. у вези члана. 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог на одређено време после више sukcesивно закључених уговора о раду у периоду од 02.09.2013. године до 01.09.2016. године. По свим уговорима закљученим у овом периоду обављао је послове достављача. Сви закључени уговори који су децидно наведени у нижестепеним одлукама су закључени због привременог повећања обима посла и извршења одређеног посла. Решењем туженог од 30.08.2016. године тужиоцу је престао радни однос на пословима достављача закључно са даном 01.09.2016. године. Истог дана између странака је закључен уговор о раду ради обављања послова поштар 1 почев од 02.09.2016. године до повратка одсутног запосленог на рад. С обзиром да се тај запослени вратио на рад 25.01.2017. године тужени је донео оспорено решење којим је констатовано да тужиоцу престаје радни однос на пословима поштар 1. Тужиоцу је наведено решење достављено 27.01.2017. године, а тужба у овој правној ствари је поднета 24.03.2017. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је нашао да је захтев тужиоца за утврђење да је засновао радни однос на неодређено време неоснован из разлога што није испуњен услов из члана 37. став 1 Закона о раду („Службени гласник РС“, бр.24/05....75/14). Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и утврдио да је тужилац засновао радни однос код туженог на неодређено време почев од 25.01.2017. године, како је то сам определио у тужби, иако је услов за преображај радног односа са одређеног на неодређено време наступио раније, закључујући да се у конкретном случају има применити одредба члана 37. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр.24/05....32/13). Тужилац је од 02.09.2013. године до 01.09.2016. године закључио више уговора о раду на одређено време за обављање истих послова, односно због повећања обима посла, без прекида, због чега се сви ти уговори имају сматрати као један. Како је тужилац радио код туженог почев од 02.09.2013. године, рок од годину дана је истекао 02.09.2014. године, те како је протеком тог рока тужилац наставио да ради на истим пословима дуже од пет радних дана наступио је услов за преображај радног односа са одређеног на неодређено време у складу са одредбом члана 37. став 4. Закона о раду. Исти услови испуњени су и по измењеној одредби о максималном трајању радног односа на одређено време којом је предвиђен рок од 24 месеца, имајући у виду чињеницу да је тужилац наставио да ради код туженог све до 25.01.2017. године, из којих разлога је поништио и решење о отказу уговора о раду, с обзиром да су сви уговори о раду и решења о отказивању истих, донети након истека 12 месеци и пет радних дана од закључења првог уговора од 02.09.2013. године, ништави.

По оцени Врховног касационог суда другостепени суд је правилно применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев.

Одредбом члана 37. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05, 61/05, 54/09 и 32/13), прописано је да се радни однос заснива на време чије је трајање унапред одређено када су у питању: сезонски послови, рад на одређеном пројекту, повећање обима посла које траје одређено време и сл. за време трајања тих потреба, с тим што тако заснован радни однос непрекидно или с прекидима не може трајати дуже од 12 месеци; ставом 4. прописано је да радни однос заснован на одређено време постаје радни однос на неодређено време, ако запослени настави да ради најмање пет радних дана по истеку рока за који је заснован радни однос.

За примену цитираних законских одредаба потребно је имати у виду да се више закључених уговора о раду на одређено време (сукцесивни уговори), имају сматрати једним уговором. Ако запослени ради на истоврсним пословима, укупно трајање рада по више уговора не може бити дуже од једне године. За преображај радног односа је довољно да запослени настави да ради након истека законом прописаног рока, при чему аутоматски долази до преображаја на основу закона. Наиме, радни однос на неодређено време је правило, а рад на одређено време је изузетак. Због тога је Законом о раду ограничено трајање радног односа код истог послодавца на истим пословима на период од 12 месеци. У ставу 1. члана 37. Закона о раду, прописано је да радни однос непрекидно или са прекидима не може трајати дуже од 12 месеци. У оквиру тог рока може бити закључено више сукцесивних уговора, али чим протекне наведени рок, по завршетку једне године рада (рад на истоврсним пословима), активира се правило о преображају, без обзира на евентуално закључење новог уговора, па су се стекли услови за прерастање радног односа на неодређено време. Дакле, за обављање одређених послова може се више пута заснивати радни однос на одређено време, при чему укупно трајање по сукцесивним уговорима не може бити дуже од 12 месеци.

У конкретном случају тужилац је у периоду од 02.09.2013. године до 01.09.2016. године, закључио више уговора о раду на одређено време, а у питању је период од три године непрекидног рада, у коме је тужилац обављао истоврсне послове и примао зараду за послове достављача, па је сагласно изложеном схватању о примени члана 37. став 1. и 4. Закона о раду дошло до преображаја радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време. Преображај радног односа на неодређено време последица је непрекидног рада тужиоца на истим пословима код туженог, што указује на сталност његове потребе за обављање тих послова. Тиме су се стекли услови за заснивање радног односа на неодређено време у смислу напред цитиране одредбе Закона о раду. Због наведеног сви накнадно закључени уговори о раду као и решење о отказу истих не производе правно дејство.

Супротно ревизијским наводима, тужилац је код туженог на одређено време радио почев од 02.09.2013. године, рок од годину дана је истекао 02.09.2014. године, због чега је до преображаја радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време дошло по завршетку једне године рада тужиоца (рад на истоврсним пословима) по самом закону, при чему наводи ревизије да је након ступања на снагу новелиране одредбе члана 37. став 1 Закона о раду („Службени гласник РС“, бр.24/05....75/14), поштован рок о максималном трајању рада на одређено нису од утицаја на законитост и правилност пресуђења. Стога се неосновано ревизијом указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право.

Како је другостепени суд утврдио да је тужиоцу радни однос на одређено време прерастао у радни однос на неодређено време почев од 25.01.2017. године, а тужилац тражио да се поништи решење туженог од 25.01.2017. године, то с обзиром да је тужиоцу незаконито престао радни однос код туженог, правилна је побијана одлука и у делу за поништај решења о престанку радног односа и реинтеграцију, као последица утврђења.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

Председник већа – судија

Јасминка Станојевић, с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић